

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

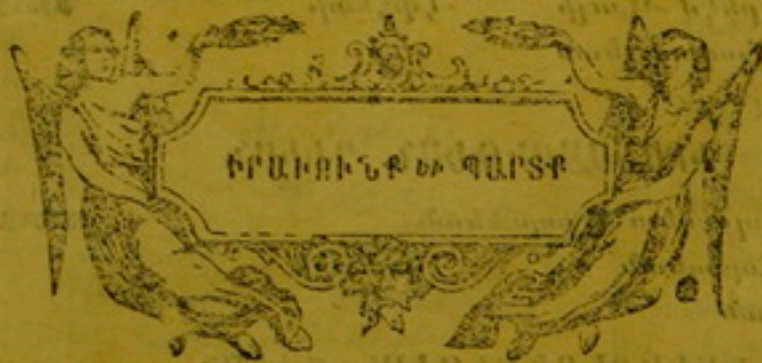
ՊԱՇՏՈՆԱԿԱՆ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՓԱՅԻՐԱԴՐՄԱՆՔ

ԱՏԵՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ
ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎՈՅ

ԲԱՅՈՒՄ 1876 ԱՄԻՆ

Կ. Ք. ՏՄԻՆ

1 ՀՈՒՏԵՄԲԵՐ 1876

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒԳՈՒԼԻՍ

ՏՊԱԴՐՈՒԹԻՒՆ Ս. ՄԻԿԱՅԷԼԵԱՆ

1876

ՄԱՅՐ ԴԻՒԱՆ

Table with 3 columns: Name, Location, and Price. Includes items like 'Ստեփան Արարիկեան' and 'Ռուսիան'.

ՉԵՆՆԱՍՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Table with 3 columns: Name, Location, and Price. Includes items like 'Տ. Յովհաննէս Բ. Մկրտէան'.

ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Table with 3 columns: Name, Location, and Price. Includes items like 'Յովհաննէս Նուրեան'.

ԿԱԼՈՒՍԵՈՅ ԴԻՒԱՆ

Table with 3 columns: Name, Location, and Price. Includes items like 'Յակոբ Բաղադեան'.

ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Table with 3 columns: Name, Location, and Price. Includes items like 'Տիգրան Եւստոֆեան'.

ՀԱՄԱՐԱԿԱԼՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Table with 3 columns: Name, Location, and Price. Includes items like 'Յարութիւն Մէրեմ-Գուրի'.

ԻՐԱՍՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Table with 3 columns: Name, Location, and Price. Includes items like 'Տ. Ներսէս Վարդապետ Արարիկեան'.

ՆԱԽԱՉԵՆՆՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Table with 3 columns: Name, Location, and Price. Includes items like 'Ռուսիան' and 'Միջոյն Մամիկոնեան'.

ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ

Table with 3 columns: Name, Location, and Price. Includes items like 'Կարապետ Խիթիսեան'.

ՔԱՅՈՒՄ 1876 ԱՄԻՆ

ՆԻՍՏ ԺԲ.

1 ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ 1876

ՆԱԽԱԳԱՀ. — ՏԷՐ ՄԱՏԹԷՈՍ ՍՐԲԱԶԱՆ (Առժամանակեայ)
ԱՏԵՆԱՊԵՏ. — ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ ԷՖ. (Բ. Ատենապետ)

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՐԵՍՓՈՒԱՆՔ

Large table with 3 columns: Name, Location, and Price. Lists various items and their prices, including 'ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈՒԱՆՔ' and 'ԴԱՍՏԻԱՐԱԿՈՒԹԵԱՆ ԴԻՒԱՆ'.

Գաւարցիացի	ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈՒԱՆՔ	Մուշ
71. Կարապետ Շահապետ	Բ. Պ Կարին	121. Ստեփան Պ Պ. Փափագեանց
72. Մկրտիչ Մուրադեան	Բ. Պ 101. Մանուկ Առլանեան	Տիվրիկ
Դարչնապետ	Քեօբանեան	122.
73. Յակոբ Եղեմեան	Բ. 2 102. Մ. Փարսեան Տորթօր	Չլորուն և Մուրաշ
Երեմեանի Սամարիոյ	Արարիանու սոլիս	123.
74. Օգոստ Թոմասեան	103. Ուրբէն Կիւմրի շէրտանեան	Տրասիզօն
Թօփղաթիս	Նիկոնիցիս	124.
75.	104.	Պարտաւ
Իշուպ Ս. Լիդիա և Ս. Աստուածատի	Ակն	125.
76. Գարեգին Յ. Մելիքեան	105. Պետրոս Մրասրեան	Տիգրանակերտ
Գարու շէշի	Չարանիսար	126.
77. Աստուա Իկիսարեան	106.	Ղան
Հիսար և Պոյաճի զիւղ	Արարիկեր	127. Սիմոն Մարտուտեան
78. Յովհաննէս Նուրեան	107. Կարապետ Խաչիկեան	Սիւրբապարտ
Նոր զիւղ և Սիւնիս	Բաղէշ	128.
79. Ղազար Հովնեան	108.	Հալէպ և Այնթապ
Պարտա	Պրուսա	129.
80. Մկրտիչ Գ. Լեւեան	109. Քրիստոստոս Գազարեան	Սիւրբապարտ
81. Յովհաննէս Կոնիկեան	Երզնկիս	130. Մկրտիչ Մելիքեան
82.	110. Մեղքոն Հալանեան	Ռուստիս
Քարակոնքիկ	Ամասիս	131.
83. Յարութիւն Չեմբրեան	111. Համբարձում Ալանեան	Կարս
84. Յարութիւն Գ. Տառեան	Բարս	132. Աբրահամ Յ. Ալազեան
(Ե. Վիճակ)	112. Յովհաննէս Աղնաորեան	Չեմբրեանց
Սամարիս	Լիդիա	133. Համբարձում Սարգսիճեան
85. Ալեքսան Պէլիքեան	113. Յակոբ Խիւնեան	Գաղատիս
86. Աւետիս Քոլոլեան	Մանճրլիս	134.
87. Եղիազար Մելիքեան	114.	Ատանա
88. Մինաս Ճաֆնաբեան	Հաճրն	135.
89. Յակոբ Քաղաղեան	115.	Սրբիկ
90. Յակոբ Ամանեան	116. Երզնկա և Բարեղոյ	136. Մատթէոս Սիւրբանեան
91. Նազարէթ Շահապետ	Թեքիստաղ	Բ. 2
92.	117. Տրգան Գ. Սիմեանեան	Իօզդուտ
93.	Կիսարիս	137. Լ. Քոֆէթ Պաշեղեան
94.	118. Մատթէոս Մ. Ալազեան	Մարտիս
Խասիցի	Խարրիկ	138.
95. Աստուա Ալիս Տրգան	119. Յովհաննէս Լազեան	Իզմիր
96. Խաչատուր Պ. Մրասրեան	Պարթևիս	139.
97. Ուրբէն Պիլիկեան	120. Յովհաննէս Տրգանեան	Երզնկա
98. Սարգիս Արարեան	Բ. 2	140.
99. Սարգիս Արարեան	Բ.	
100. Սիմոն Մելիքեան		

ՕՐԱԿԱՐԳ

Գ. Վերաբնակութիւն Սանճուղիսի. — Պարտաւարիկ վիճարանորեան յօշոտոց Քաղաղեան ճառագարտութեան, յերկարոց ընթերցանութեան:

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԳՈՐԾՈՂՈՒԹԻՒՆՔ

Պարտաւար Բրտազանը վարչութեան Քաղաղեան Երզնկայի մէջ ներկայ գտնուելու առիտը օգտակարանութեանը պատճառաւ այսօր Ազգային Երկրային բացարկայ ըլլալով, Իզմիրեան Տ. Մատթէոս Կոնիկեանի փոխանորդարար առժամանակեայ նախագահէ, և Ս. Ատանայեան ի Ստեփան փառայի բացարկայութեան պատճառաւ Բ. Ատանայեան Ռուսիեան Էֆէնտի Գիւանին զըլուին անցնելով՝ տոկանը բացաւ ժամն 8 ի ներկայութեան 23 երեսօտիսանոց, որոց վերջին թիւն 34 ի յանդեպաւ առանց օրինական կամ խիական մեծամասնութիւն զոյամալու:

Ատանայեան Էֆէնտին վերջի 2 նիստերուն տոկնադրութեանց դեռ չհրատարակուելուն պատճառը բացարկելու համար խօսին Ատանայեանի Էֆէնտին տուաւ:

ԱՏԵՆԱԿԱՆ ԷՅ. — Ոչ վերջին և ոչ վերջնեթեր նստերու տոկնադրութիւնները Տ. ՄԱՏԹԷՈՍ ԵՊՍԿ. — Պարտաւարիկ է որ Հարատաւարութեանց յանձնարարին անդեկա-

պատրաստ չունինք մինչև այսօր. սորա պատճառը թերևս շատեր չեն գիտեր. վասն որոյ այժտը է բացարկել: Վերջնեթեր նիստին ատկնադրութիւնը խիստ կարևոր և փափակ խորհրդներ կը պարունակէր, և որովհետև մեր համաօտարութեան դրութիւնը բուսական չէ ատանայեանից խօսին լիովին և բուսական ճշդութեամբ նկարագրելու, ուստի Ս. և Գ. Ատանայեաններու որոշման համաձայն հարկ եղան գտնուի տոկնադրանից զրկել օրակէս զի սրբազրին իրենց խօսից անճիշդ կէտերն և ստրոգ ջանքն պակասները. տոկնադրանք քանի մ'օր յառաջ միայն ինձ վերադարձուցին այն տոկնադրութիւնը. զարով վերջին նիստին տոկնադրութեան, սորա կից եղած հարատաւարութեանց անդեկազիրը նոյնպէս քանի մ'օր յառաջ յանձնուեցաւ. ուստի ոչ մին և ոչ միւրը այսքան սուղ ժամանակի մէջ չէր կրնար ապագրուիլ:

դիրն ալ հրատարակուի մինչև յառաջիկայ նիստ: ԱՏԵՆԱԳՊԻՐ ԷՖ. — Պիտի աշխատինք հասցնել:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Վերջին 2 տոննադրութեանց հրատարակութեան չհասնելուն պատճառն խնայար. յաջորդ նստին դանտեր վաւերացնելու յուսով՝ կանցնինք տոննական ուրիշ գործադրութեանց:

1.

Բացակայութիւն.

Կարապետ Էֆէնտի Ծոհարազ Խաչիկ Սանկասարեան անձնական տիրութեան պատճառաւ, և Պետրոս Էֆէնտի Մխարեան ճանապարհորդութեան պատճառաւ բացակայ նը. շանակուեցան ներկայութեան տուժարին մէջ:

2.

Հրաժարական.

Ասատուր Էֆէնտի Գուշատուեան պարզ հրաժարագրով մը իւր զբաղմանց շնորհուն պատճառաւ երեսօրտանութենէ կը հրաժարի: Սորին հրաժարագիրը կարդալէ ետև քուէի զըրուեցաւ, զոր Ժողովն ԸՆԴՈՒՆԵՑ միաձայնութեամբ:

3.

Նստակ համարաւորեան յանձնախմբի երկու անդամաց:

Ատենապետ Էֆէնտին կարդաց հետեւեալ նամակն՝ որ Համարաւորութեան յանձնախմբին երկու անդամաց ստորագրութեամբ Գիւանին մատուցուած էր:

Վսեմ. Ստեփանն փառաց Ս. Բարսեղեան Ատենապետ Ազգային Ժողովոյ,

Ազգային Ժողովէք կարդեալ Համարաւոր

յանձնախմբը՝ որ սրաշտոն ունէր 1870 էն ՚ի վեր երաժ Ազգային Վարչութեանց համարաւորութեանց նկատմամբ տեղեկագիր բերել յատեան Պատկառելի Ժողովոյդ, երեք անգամ հրաւեր ընկարու յԱմեն. Սրբազան Պատրիարքէ, բայց երեք անգամուն ալ անարատարանի թողւով՝ պատճառ եղաւ մեծամասնութիւն չգոյւնարուն:

Վերջին հրաւերն՝ որ 7 սեպտեմբեր ամսութիւն ունէր, Յանձնախմբի անդամաց սոց պարտադանցութիւնը յիշեցնելուն հետ մէկտեղ կըսէր. « Ազգային Ժողովոյ ասջև պատասխանատու չմնալու համար հրաժարեալ պիտի համարուին այլ ևս անտեր՝ որ ներկայ հըրաւերս ընդունելէ ետև բացակայ գտնուին Յանձնախմբին յառաջիկայ նիստին »:

Մեր վերոյիշեալ երեք հրաւիրանաց անձամբ պատասխանած ըլլալով, որպէս զի Ազգ. Պատկառելի Ժողովոյդ ասջև պատասխանատու չմնամք, գործին ընթացիկ վիճակը կը ներկայեմք, և կը խնդրեմք՝ որ զպարտաւարտչաճն անօրինէք Պատկառելի Ժողովոյդ որոշուած գործադրելու եղանակին համար:

Չերում վսեմութեան՝ Ատենապետ փառաց՝ 17 սեպտեմբեր 1876 Մնամբ յարգանքով Կ. Պոլիս Կղնիկ Վրդ. Սպանակի Յակոբ Քազազեան

Ընթերցումէն ետև Ատենապետ Էֆէնտին հրաւիրեց երեսօրտաններն՝ որ եթէ զիտողութիւն մ'ունին ընեն այս մասին:

ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ Ք. ԷՖ. — Վարչական զիգեալ համարաւորութեանց խնդիրն ստիպողական ըլլալուն պատճառաւ՝ քննութիւնը չերկարելու համար Նախորդինից զիւաններուն չը յանձնուելով, յատուկ յանձնախմբ մը կազմուեցաւ. հիմայ այս նամակին կը հասկնանք թէ յանձնախմբը թէև քանիցս հրաւիրուերէ, բայց անդամաց մեծ մասին չներկայանալով չէ կրցեր ցարդ իւր սրաշտոնին ձեռնարկել. ուստի պէտք է որ չեկողներուն տեղ ուրիշներն ընտրուին և գործը վստայուեն:

ՕՐԱԿԱՐԳ.

Վերաքննութիւն Սանճանադրութեան. Թարունակութիւն վիճարանութեան յօդուածոց բաղական մատակարարութեան յերկրորդ ընթացանութեան:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Ժողովն անշուշտ կը յիշէ որ թաղական մատակարարութեան վերաբերեալ ծրագրին մինչև 7 թղ. յօդուածը հասած և արդէն նայն յօդուածոց վիճարանութեան մէջ ենք, որ բոլորովին չէ վերջացած. վասն զի նայն յօդուածը քանի մը սրուելի կէտեր ունէր, որոցմէ միայն երկու կէտ սրուած է. իսկ վերջին կէտն՝ որ էր թաղական ժողովոց ընտրութիւնը Վարչութեան յանձնել երբ թաղեցոց ըրած ընտրութիւնն անբաւական ըլլայ, զեռանորոշ մնացած է. և ահա այս կէտն է որոշուելիք թէ Վարչութիւնն ի՞նչպէս պիտի ընտրէ: Ասոր վրայ խօսք ուզող կա՞յ:

ՄԵԼԻՔԵԱՆ Մ. ԷՖ. — Օրակարգին մանկէտ առաջ հարցում մ'ունիմ Գիւանին:

Վերջին նստին Ստեփանն փառացէն առաջարկեալ պատճառարանեալ օրակարգ մը կար, որ այսօրուան նիստին մնայ. ո՞ր է այն:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Այդ հարցման Ստեփանն փառացին անկէր պատասխանել. բայց ըստ որում նա ներկայ չէ, կը հրաւիրեմ Ստեփանն փառացին որ պատասխանէ:

ԱՏԵՆԱԳՊԻՐ ԷՖ. — Պէտք է որ ես իմ գիտցածս միայն ըսեմ. Օրակարգ չըկար որոշեալ. անշուշտ երեսօրտան Էֆէնտիները կը յիշեն թէ վերջին նիստն ի՞նչ աղմկուից կերպով փակուեցաւ. թէև Եռուսեփեան Էֆէնտի զիւանին վրայէն խօսք մը ըրաւ թէ պատճառարանեալ օրակարգը յաջորդ նստին պիտի մնայ, բայց այս խօսքն ըսած միջոցին նիստը զոյցուած էր արդէն, և ես Եռուսեփեան Էֆէնտի խօսքն իբր իւր անձնական կարծիքն համարելով զայն օրակարգին մէջ չէի կրնար դնել. վասն զի զիւսէ Ժողովը թէ օրակարգը նայն ինչն Ժողովը պիտի որոշէ. և որովհետև տոննապետ փառացի պատճառարանեալ օրակարգը յօրակարգ անցնելու

Տ. ՄԱՏԹԷՆՈՍ ԵՊԻՍ. — Ես ալ կը ձայնակցիմ Քրիստոստուր Էֆէնտիին՝ որ չեկողները հրաժարեալ նկատելով անոնց տեղ նոր անդամներ ընտրուին: Այսինքն զատ՝ երկրորդեւոյցն զիտողութիւնս զոր ասիէ առաջ ըրած էի, զարձեալ կը յիշեցնեմ թէ 1870 էն սկսեալ Վարչական համարաւորութեանց մէջ 71 էն 72ի համարաւորութիւնն՝ որ դեռ չէ ներկայացեալ, պէտք է ներկայացուի, որպէս զի համարաւորութիւնք լրանան: Եռուսեփեան Էֆէնտին է նայն տարւոյ Վարչութեան ատենադպրին, որմէ թէ և սրահանջուած է ասիէ առաջ և ինք ալ խոստացած է բերել, բայց տակաւին բերած չէ. ուստի պէտք է նորին զրել և սրահանջել նայն տարւոյ համարաւորութիւնը:

ՄԵՐԵԷՄ-ԳՈՒԼԻ Յ. ԷՖ. — Կարծեմ թէ Եռուսեփեան Էֆէնտին պէտք եղած բացատրութիւնը տուած է այդ մասին:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Համարաւոր յանձնախմբին կը մնայ այդ կէտն, որ սրաշտոն ունի նաև իւր քննութեան յանձնուած համարաւորութեանց մէջ եթէ սրկաւ կոյ, սրահանջել այն Վարչութեանն՝ որում կը վերաբերի: Իսկ զալով համարաւոր յանձնախմբին սրաշտոնը փութացնելու կէտին, Գիւանը կը կարծէ թէ տւելի լաւ է Սրբազան Պատրիարք Հօր յանձն տունել որ անդամներն ստիպէ իրենց սրաշտոնը լրացնելու:

ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ Ք. ԷՖ. — Եթէ չեմ սքիստ լի՛ր՝ պահ մը առաջ կարգացուած յանձնախմբին երկու անդամաց նամակին մէջ յիշուած է թէ վերջին հրաւերով ազգարարուած է որ չեկողներն այլ ևս հրաժարեալ պիտի համարուին. Ըսեալ է թէ Սրբազան Պատրիարքն արդէն պէտք եղած ստիպումն ըրած և իւր պարտաւորութիւնը կատարած է:

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Ուրեմն հարկ կը ըլլայ որ Սրբազան Պատրիարքէն նախ բացատրութիւն տանուեր այդ մասին, և յետոյ պէտք եղածը անօրիններ. և որովհետև Նորին Սրբազանութիւնն այժմ ներկայ չէ, կը թողուիք այս կէտն իւր ներկայութեան սրահան:

լու որոշում եղած չէր . զայն ինքնին չէի կրնար օրակարգն անցնել :

S. ՄԱՏԹԷՈՍ ԵՊՍ .— Երբ Ժողովին ներկայացուած գրաւոր առաջարկութիւն մը վիճաբանութեան ենթարկուած է և չէ ընկած , պէտք է որ յաջորդ նստի Օրակարգն անցնելուցն . այս կարգէն էր վերջին նստին ներկայուած Ատենապետ փառայի պատճառարանեալ օրակարգն :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ .— Երբ թէ այս կէտին վրայ աւելորդ է խօսքն երկարել քանի որ յիշեալ առաջարկութեան տէրը հոս ներկայ չէ . անոր պէտք է հարցնել , մանաւանդ որ տոնադրայի Էֆէնտին ըստին նայելով՝ խորհրդակցարար հարկ չէ դատուէր այդ խնդիրն Օրակարգ դնել . ուստի առ այժմ այս կէտը կրնանք գոցել և անցնիլ Օրակարգին :

ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ Օ . ԷՖ .— Արջին նստի Օրակարգն էր Հարատահարութեան խնդիրն , որոյ մէկ մասը լուծուեցաւ և միւս մասը մնաց այսօրուան . Գիւտնը ներքին Կանոնադրութեան համաձայն Խնդրոց տուած մը ունի՝ ուր կարձանադրէ հարկաւ թէ՛ ընկած և թէ՛ չընկած խնդիրները . արդ՝ յանուն Կանոնադրութեան կը հարցնեմ Ատենապետին Էֆէնտին թէ Հարատահարութեան խնդիրն ի՞նչպէս արձանագրած և ի՞նչպէս գոցած է :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ .— Այստի միայն գիտեմ որ Հարատահարութեան քննիչ յանձնախորհրդին ներկայած տեղեկագրին եզրակացութիւնն ընդունուած է . այս կերպով Հարատահարութեան խնդիրը վերջացած կը համարուի : Իսկ միւս կողմէ անոր վերաբերեալ գրաւոր առաջարկութիւն մ'ալ կար Ատենապետ փառայի կողմէն ներկայուած . որոյ վրայ բաւական վիճարանութիւն եղաւ առանց արդիւնք մ'ունենալու և առանց յաջորդ նստի Օրակարգն անցնելու համար որոշում մը խի ըլլալու : Իրաց այս վիճակին մէջ ինձ որիչ բան չէր մնար ընիլ , բայց եթէ առկա թողալ զայն և անցնիլ քանի որ կատարեալ համարում կը սրտկալի ինձ՝ թէ Օրակարգն անցունել զայն հարկ է թէ ոչ :

Իսկ գալով թէ ինչպէս արձանագրուած է

Խնդրոց տուած մէջ , կը սրտատախտեմ թէ ստոյգ է որ ներքին Կանոնադրութեան համաձայն Խնդրոց տուած մը ունենալ Գիւտնին պարտաւորութիւնն է թէ և , սակայն այդ տուածն անկեցած չէ գիտնը ցարդ . իմ նախորդներս տարւոյն վերջը հաւարեալ Ժողովին ներկայեալ խնդիրներէն ընկածները և չընկածները , ստանց ընդհանուր ցած կը ամբողջած են տարեկան վերջին նստի առաջարկութեան մէջ , ետ ալ այնպէս պիտի ընեմ : Ահա այստի է իմ բացատրութիւնս :

ԽՕՃԱՍԱՐԵԱՆ Օ . ԷՖ .— Ըսել է թէ Գիւտնը Խնդրոց տուած չունի . կանոնական թերութիւն մ'է այս՝ զոր հիմա խնայանք . բայց թողունք զայս , ևս դարձեալ կը հարցնեմ թէ Հարատահարութեան խնդիրն վերջին նստին մնացորդ մասն Օրակարգէն ի՞նչպէս դուրս ձգուցիր , ըստ քմաց թէ ըստ օրինի :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ .— Ես կըսեմ թէ ոչ դուրս ձգեցինք և ոչ պահեցինք . Ժողովն ինք պէտք էր ընել զայդ :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ .— Առջին խօսքս կը սրտատախտեմ կրկնել . Ժողովն այդ մասին պէտք եղածն որոշելու համար դարձեալ պէտք պիտի ըլլայ առաջարկութեան հեղինակին հարցնել , որ հոս չէ . թերևս նա իւր առաջարկութիւնն ետ առած է կամ պիտի աւնու :

ՓԱՓԱԶԵԱՆ Ս . ԷՖ .— Խօսք ուղեցի Ատենապետին Էֆէնտին ըրած մէկ սխալ ակնարկութիւնն ուղղելու համար . ըստ թէ Կանոնադրութեան արամագրած Խնդրոց տուածն իւր նախորդներն ալ չեն անկեցած , և թէ ինք ալ իւր նախորդաց ընթացքին պիտի հետեւի յայտմ մասին : Ժողովն ներքին Կանոնադրութիւնն իմ առաջարկութեան պոչածին մէջ գտնուած առանս հաստատուեցաւ . այն առան ըստ Կանոնադրութեան առաջարկի վերաբերեալ ամեն բան կարգի և կանոնի դնել աշխատած եմ . ինչպէս տեսած են երեսօխտան Էֆէնտինները . Խնդրոց կարգի տուածն ալ նայնպէս կարգաւորեալ էր որ տարւոյն վերջին առաջարկութեան մէջ կերպարար համարական արձանագրութիւնն առ օրին ընեմ ու չընեմ . առաջարկի Էֆէնտինի գիտնալու բա-

նքն է . սակայն հարցուած խնդրոց վրայ բացատրութիւն տալու առ ժամայն կը պարտաւորի :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ .— [Ընդմիջմամբ] Մենք ալ կրնանք ընել ասիկայ :

ՓԱՓԱԶԵԱՆ Ս . ԷՖ .— Գալով Ատենական փառայի այն առաջարկութեան , զոր նախորդ նստին մէջ Հարատահարութեան խնդիրն վրայ յանձնախորհրդին բերած տեղեկագրոյն կարգաւորուէն ետ ներկայացուց իրրև պատճառարանեալ օրակարգ , թէ և յանձնախորհրդին տեղեկագրէն առաջ քուէի դնել ուղղուեցաւ , սակայն լու կը յիշեմ որ Ժողովը փառային պատճառարանեալ օրակարգէն առաջ յանձնախորհրդին տեղեկագրոյն եզրակացութիւնը քուէարկելով ընդունեց , ուրով նայն տեղեկագրին ընդունուած եղաւ . իսկ փառային առաջարկութիւնը քուէի չը զըրուելով մնաց . նայն միջոցին ծագած աղմուկըն արգելք եղաւ այդ առաջարկութեան քուէի գրուելուն . և Եռուսֆեան Էֆէնտին՝ որ առաջարկեալ էր նայն պահուն , յայտարարելով փառային առաջարկութեան յաջորդ նստին մը նալը , տեսանն անմիջապէս գոցեց : Ըսել է թէ այդ առաջարկութիւնն առ կախ կեցած է . տակաւին ոչ ընդունուած և ոչ մերժուած է Ժողովին . ուրեմն Օրակարգին մէջ երևնալու էր այն , մինչդեռ հիմա Օրակարգէն դուրս է :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ .— Կանոնական գիտողութիւն մ'ունիմ . երբ առաջարկութիւն կամ մանաւանդ տեղեկագիր մը կուգայ Ժողովին , որուն եզրակացութեան վրայ Ժողովը քուէարկելով վերջին հատոց ընդունուելու կամ մերժելու . եթէ ընդունուելութեան համար է Ժողովին վճիւն , այն առան պատճառարանեալ Օրակարգը մերժուած կ'ըլլայ : Արջին նստին այսպէս չէ եղած . Ժողովն իւր յանձնախորհրդին բերած տեղեկագրին ընդունելէ ետև դարձեալ նկատողութեան տակ է պատճառարանեալ Օրակարգն՝ որ ալ այնուհետև սրտածառ չունի գոյութեան : Բայց եղածը եղած է . հիմա որո՞ւ կրնայ հարցաւ . մեր չենք գիտեր թէ այդ առաջարկութիւնն ետ առնուած է թէ ոչ . անոր հեղինակը Գիւտնին մէջ է . բայց այսօր ներկայ չէ , պէտք է անոր ներկայ եղած առան ըլլայ այդ հարցումը : Ես

մանաւանդ , ոչ որ իրաւունք չունի այդ առաջարկութիւնն ինք ստանձնելու քանի որ հեղինակը դանի ձեռքէ չէ ձգեր : Ուստի թողունք այսօր այդ կէտն և անցնինք Օրակարգին :

ՄԼԻՆԷՄ—ԳՈՒԼԻՅ . ԷՖ .— Իմ ըսելիքն երես մեծ մասն ըսուեցաւ , ուստի կարճ պիտի խօսիմ :

Իսկզբան կըր Օգոստէն Էֆէնտի խօսեցաւ այս կէտին վրայ , կարծեցի թէ լոկ հարցում ընելով պիտի բաւականանայ . բայց յետոյ իւր հարցումը սա գիտողութեան յանդեպոց իրր թէ հարատահարութեան խնդիրն Օրակարգէն դուրս ձգուած է . այդ գիտողութիւնն ինձ բընալին անտեղի կերևոյ , վասն զի Ժողովն իւր յանձնախորհրդին տեղեկագրին ընդունելով՝ Հարատահարութեան խնդիրը վերջացուցած է արդէն , և հարկ թողած չէ Օրակարգին մէջ մնալու : Իսկ Ատենական փառայի առաջարկած պատճառարանեալ օրակարգին գալով , կըսեմ թէ այդ կէտին վրայ վերջին նստին մէջ այնպիսի շփոթներ ծագեցան , որ թերևս առաջարկութեան տէրն իսկ շփոթեցուցին , և յայտնի չեղաւ թէ առաջարկութիւնն ետ առնուեցա՞ւ կամ ոչ : Մեր գիտցածը սա է որ ըստ քմաց չնուած Օրակարգ չունինք :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ .— Այդ խնդիրը վերջացած է . այժմ Օրակարգին կանցնինք՝ որ է Թաղային մատակարարութեան յօդուածներուն վիճարանութիւնը : Պահ մ'առաջ ըսի որ ծրագրին Երբ յօդուածին քննութեան մէջ ենք , և հարցի թէ խօսք ուղղ կո՞չ այս մասին . ըստ սրտմ խօսք ուղղ չեղաւ , ևս կուգեմ խօսիլ իրրև երեսօխտան . բայց բիմն երևելիս առաջ իմ տեղս մէկը բաղմելու է իրրև տեսնապետ . վասն զի Գ. Ատենապետն՝ որ է Եռուսֆեան Էֆէնտին , հոս չէ . ըստ կանոնի առաջարկեալ չը գտնուած առան՝ երկուսոցն երեսօխտանին կը պատկանի սոժամեայ առաջարկուել . ուստի կը հրաւիրեմ Քրիստոստուր Էֆէնտին իրր երկուսոցայն իմ տեղս գալ բաղմել :

Զայս ըսելով Ատենապետ Էֆէնտին բեմն ելաւ , և Քրիստոստուր Էֆէնտին անոր տեղ

բաղմեցաւ :

ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ ԷՖ. — Թաղային մատակարարութեան շրջապատին մէջն ենք ըսի . թէև այս յօդուածին քանի մը կէտերն ուրաշանեցան սակէ առաջ . . .

ՇԱՀՊԱՋԵԱՆ Ն. ԷՖ. — (Ընդմիջեալ) Հարցում մ'աւելիմ Ռուսինեան կ'իջնալին . Ժողովը մը ատենապետներն երբ բացակայ ըլլան , ըստ կանոնի ո՞վ կընտրէ ատենապետն . կարծեմ թէ Ժողովն ինք կընտրէ և ոչ դիւանը :

ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ ԷՖ. — Ինձի չէ սրտասիրանել այդ հարցման՝ քանի որ այս փամուս դիւանին մէջ չեմ :

ՂԱԶԱՐՈՍԵԱՆ Ք. ԷՖ. — Քանի որ Շահապալ կ'իջնալին հարցումն իմ անձիս կը վերարկելի , ևս չեմ կրնար պատասխանել , և տեղի կուտամ Ռուսինեան կ'իջնալին գալ իրր ստանապետ պատասխանել :

Չայս ըսելով Քրիստոստոսը կ'իջնալին դիւանը ձգեց , և Ռուսինեան կ'իջնալին եկաւ դիւանին մէջ իւր աթոռը բաղմեցաւ :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Երբ Ժողովն առանց ատենապետի մնայ , կանոնը կը տրամադրէ որ երկրորդայն ըլլայ առժամեայ ատենապետ : Ըսող կայ թէ Ժողովն ինք սէտք է ընտրէ իւր ատենապետը . երբ Ժողովն մնայ ընտրութիւնը՝ շատ երկար կըլլայ . անոր համար Քրիստոստոսը կ'իջնալին առաջարկեցի իրր երկրորդայն , և Ժողովն ալ ըտեթեամբ ընդունեց :

ՇԱՀՊԱՋԵԱՆ Ն. ԷՖ. — Անձի համար չէ խօսքըս . կանոնական զեղծում չըլլալու համար է :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Կուք կառաջարկէր որ Ժողովն ինք ընտրէ առժամեայ ատենապետ մը . ևս ալ Ժողովն կը հարցնեմ՝ միթէ կուզէ՞ նոր ատենապետ մը ընտրել թէ ոչ երկրորդայնը դընել : Ո՞վ որ կուզէ որ առժամեայ նոր ատենապետ մը ընտրուի , ձեռքը վեր վերցնէ :

ՄԷՐԵԷՄ-ԳՈՒԼԻ Յ. ԷՖ. — Այդպիսի քրէէ մի սրահանջէր . առաջարկող չկայ որ Ժողովըն առանց ատենապետի մնայ :

ՇԱՀՊԱՋԵԱՆ Ն. ԷՖ. — Իմ առաջարկութիւնըս ուրիշ քան չէ , եթէ ոչ սո՞ թէ Ժողովն ինք ընտրէ երկրորդայնն առժամեայ ատենապետութեան համար :

(Շշուկներ)

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Երեկէք կ'իջնալին , խօսակցութեան մի դարձնէք Ժողովն ատենապետ . առաջարկութիւն կըլլայ թէ Ժողովն ինք ընտրէ երկրորդայնն առժամեայ ատենապետութեան համար . ստացէ է որ այս առաջարկութիւնն իրաւունքի երեկոյթ մը կը կրէ իւր մէջ . բայց ըսի թէ սասնկ ընտրութիւն մը ընել տալն երկար կըլլայ . վասն զի Ժողովն իւր մէջն երկրորդայնին ով ըլլալն որչափ համար խորքանշարին ծննդագիրը տեսնելու կը կարօտի . երբ երկրորդայնը Քրիստոստոսը կ'իջնալին է կըսենք , միս կարէն ըսող ալ կայ թէ Երազեան կ'իջնալին է , ստոր վերջը դիւրաւ շտառուիր . անոր համար Ժողովն կը հարցնեմ՝ նախ՝ թէ կուզէ՞ ինք ընտրել :

ՄԷՐԵԷՄ-ԳՈՒԼԻ Յ. ԷՖ. — ձեռք ստոր համար կուզէի որ քուէի չը դրուի այդ կերպով . մէկն առաջարկեցէք , և Ժողովն ընդունի ընկնայ :

ՓԱՓԱՋԵԱՆ Ս. ԷՖ. — Ատենապետ կ'իջնալին շատ կանոնաւոր վարուեցաւ . Քրիստոստոսը կ'իջնալին առաջարկեց , և Ժողովը դիտարկութիւն մը չըրու . այն ատեն հրաւիրեց որ Քրիստոստոսը կ'իջնալին գայ նախ իւր տեղը :

ՇԱՀՊԱՋԵԱՆ Ն. ԷՖ. — Պէտք էր որ Ժողովն հարցնէր :

ՓԱՓԱՋԵԱՆ Ս. ԷՖ. — Երբ առաջարկեց ըսել է թէ հարցուց . թէրեւ դուք այն միջոցին ուշադրութիւն չըրիք :

ՄԷՐԵԷՄ-ԳՈՒԼԻ Յ. ԷՖ. — Կուէք թէ Ժողովն հարցուց . բայց շատերը չեն ըսած , ինչպէս ևս ալ . ինչո՞ւ այդչափ կերկարէք խօսքը :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Տեսէք՝ կանոնադրութիւնն ինչպէս կը տրամադրէ այդ մասին :

Չայս ըսելով ատենապետ կ'իջնալին կարգաց կանոնադրութեան Չոր յօդուածն՝ որ է . « Բայցման ճառէն անմիջապէս ետքը՝ Երազեան Սըբոտղանը կը հրաւիրէ երեսօխոսանայ

« երկրորդայններն մէկն առժամեայ ատենապետութիւնըս , և կրտսերայնն մը՝ ատենապետութեան սրտան վարել » :

և շարունակեց : ըսել է թէ կանոնադրութեան այս տրամադրութիւնը գործադրելի է երբ դեռ Գիւսան չըլլայ . իսկ Երազեան Սըբոտղանն բացակայ գտնուած ատեն ատենապետին է իրաւունքը հարաւրելու երկրորդայններն մէկը :

ԽՕՃԱՍՍԵՐԵԱՆ Օ. ԷՖ. — Եթէ արդիւնքին համաձայն էր ինչո՞ւ կերկրեցէք :

ՇԱՀՊԱՋԵԱՆ Ն. ԷՖ. — Այո՛ , համաձայն եմ բայց կուզենք որ Ժողովն որչափ վարուի՝ կ'իւսանք :

Ատենապետ կ'իջնալին քուէի դրու իւր տեղ Քրիստոստոսը կ'իջնալին առժամեայ ատենապետ բաղմեցաւ կէտը , և Ժողովը միաձայնութեամբ ԸՆԴՈՒՆԵՑ :

Միայն Տ. Մատթէոս Եպիսկոպոս ձեռնարկ գտնուեցաւ և խնդրեց արձանագրել , ըսելով թէ սասնկ քուէարկութիւն մը ընելու օրէնք չըկայ :

Ռուսինեան կ'իջնալին նորէն բեմն ելաւ , թողլով իւր աթոռը Քրիստոստոսը կ'իջնալին :

ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ ԷՖ. — Ծրագրին 7րդ յօդուածին մէջ երկու կէտ կայ , զորս որչափեցինք , մէկը շատ աղէկ ըրինք . այն է որ՝ թէ Ա . և թէ Բ . քուէարկութեան մէջ մինչև որ բոլոր ընտրողաց քառորդը չը մասնակցի , ընտրութիւնը վաւերական չը համարուի . այս կէտը խիստ սխալման էր , և մեր սահմանադրութեան սխալներէն մէկն էր , որ այս անգամ ուղղուեցաւ . այնչափ ծանր սխալ մը՝ որ ժողովուրդն ուղած ատեն զանի օրէնագրին գրախը կը դարձէ . օրինակը տեսնուած է արդէն , բայց մեր և ինչպէս ըլլալը՝ փամանակ չը կորսնցնելու համար՝ զոնց կը՛ւնեմ հոս երկարօրէն սրտամել : Օրինակի համար՝ թողի մը ընտրողաց թիւը թող 100 կամ 200 ըլլայ . սասնկ խօսք մէկ ընելով՝ օրէնքին թերութիւնը աչքի ցոյցակցնելու համար , կրնան քուէարկութեան ատեն միայն 2 կամ 3

հոգի ներկայանալ . ինչ ընելու էինք . սհա հոս էր օրէնքին անխմտութիւնը , որմէ աղաւեսցանք : Բայց ստոր մէջ սրտի սրտապատիւն մը թողինք , սրտապատիւն մը՝ որով առաջին քրէէարկութեան յարգը բոլորովն կորսուած և երկրորդ քուէարկութեան հաւասարեալ է : Ամեն մարդ նախապատիւ կը համարի առաջին քուէարկութեամբ ընտրուիլ ուր առաւելութիւնը բացարձակ է , քան երկրորդով , ուր ստաւելութիւնը համեմատական է . և յարգելի կէտը սա է թէ՛ միւսնայն քուէարկուաց թիւով չըստացալիք այնքան քուէ համեմատականին մէջ , որքան որ կարելի էր ստանալ բացարձակին մէջ : Մենք ինչ ըրինք . առաջին քուէարկութեան այս յարգն արեւելինք՝ քուէարկուաց մեծամասնութիւնը միայն անելով , և բոլոր ընտրողաց թիւը նկատարութեանէ բոլորովն դուրս ձգելով : Մինչդեռ Երրորդի մէջ ընտրական օրէնքն երկու սրտման կը պահանջէ . մ'էյ մը քուէարկուաց թիւին կէտէն մէկ աւելի քուէ . և մ'էյ մ'ալ բոլոր ընտրողաց քառորդին գոնէ հաւասար քուէ : Ասով ըսել կըլլայ թէ երբ ընտրողաց թիւը 100 է , գոնէ 25 քուէ ստացած ըլլալու է առաջին քուէարկութեամբ ընտրուողը . բայց երբ 100 էն 80 ը մասնակցեցաւ քուէարկութեան , այն ատեն չը բաւէր քառորդը . 41 քուէ ստանալու է . 70 է նէ 36 քուէ ստանալու է : Կուզեմ լաւ ուշադրութիւն ըրէք . այն թիւերն՝ որ մեծագոյն մասէն վեր են , կը բաւեն . այս ինքն 100 ին կէտը 50 է , 50 էն 1 աւելին կը բաւէ , իսկ թէ որ վար ըլլայ՝ չը բաւէր մեծամասնութիւնը , այսինքն՝ եթէ 40 ըլլայ , կէտէն մէկ աւելին՝ որ է 21 , չը բաւէր . սրտմանին մէկը լցուեցաւ , բայց միւսը չը լցուեցաւ . հոս է առաջինին յարգը կամ նախապատիւնը՝ զոր մեր ջրեցինք . օրէնքին մէկ անխմտ մասը շտիկեցինք , բայց սրտապատիւ միս մասը մնաց . ուստի ևս կ'առաջարկեմ յաւելցնել սա կտորն ալ . « և միանգամայն բոլոր ընտրողաց քառորդին գոնէ հաւասարութեան քուէ » : Երկնչու չը տեսնանք օրէնքին այդ թերութիւնը այսինքն՝ երբ 100 ընտրողներն 25 ը մասնակցի , 43 քուէն բաւ սխալ համարինք . ուստի առաջին

քուէարկութեան յարգը սրահելու համար պէտք է յաւելցնենք՝ « միանգամայն բոլոր ընտրուող քառորդին գոնէ հաւասարաթիւ քուէ » :

Գարով երկրորդ կէտին՝ զոր սրահելիներ, այն է կրկնաւ քուէարկութեան մէջ եթէ դարձեալ ընտրուող քառորդին չը մասնակցելովն ընտրութիւնն անբաւական մնայ, Վարչութիւնն ինք ընտրէ : Այս կէտին սրահման մէջ եւս ալ քուէ տալի, բայց սխալեցայ. այսօր կրնամ ետ առնուլ. բայց միթէ կարելի՞ է որ Գողովն ալ իւր սրահման ետ առնու. այս կարելի է. ստոր օրինակն Արտարայի մէջ առեն առեն տեսնուած է : Գեո անցեալ տարի նայն իսկ Յրանասյի ազգային ժողովն, որ այսօրուան օրս մեր ունեցած Աստուածորութեամբը կը կառավարուի, ասանկ օրինակն ծրագրի մը յօդուածոց վրայօր ստջի օրուան իւր տուած մէկ սրահման ետ առաւ միւս օրը. երբ անոր անիմաստութիւնը յայտնող եղաւ. թէ և դատողութիւն ընող ալ եղաւ թէ անգամ մը սրահման ինչպէս կրնայ ետ առնուիլ. երբ կանոնադրութիւնը կը սրահմանէ որ՝ սրահման գոնէ երեք ամիս անցած ըլլայ : Այս, այդ իրաւ է բայց մենք այսօր այդ սրահմանին մէջ չենք, մեր սրահմանը դեռ չ'է ընցած, բացարեւմ ահաւասիկ :

Օրինակն խնդրոց համար Գողովին սրահման երեք քուէէ կ'անցնի. թէ որ առաջինին մէջ սրահման բան մը կայ, երկրորդին մէջ կրնայ լեցուիլ. նոյնպէս թէ որ երկրորդին մէջ կայ, երրորդին մէջ կրնայ լեցուիլ. իսկ թէ որ երրորդ անգամին դատողութիւն ընող չեղաւ և վերջին սրահմանը արուեցաւ, ահա այն առեն է որ խնդրը սրահման կը համարուի. և անկէ ետքն է որ երեք ամիս անցնիլ պէտք է դարձեալ փոփոխութիւն մ'ընելու համար : Մեր տակաւին այս սրահմաններէն և ոչ մէկին մէջ ենք. վասն զի դեռ երկրորդ ընթերցման մէջ կը դաժնուինք, և դեռ յօդուածին ամբողջութիւնը քուէէ չէ անցած. յօդուածին երկու կէտը միայն քուէի դրուած և ընդունուած է, իսկ վերջին կէտը նոր քուէի պիտի դրուի : Թէ որ ըսածներուս համարուեցայ, էջի նախնիք, նախ սրահմանութիւնն

ընենք և յետոյ քուէի դնենք :

Պիտի քուէք թէ ծրագրին հեղինակն ըլլողով հանդերձ դուք ալ քուէարկած էք զայն սրահման մը՝ զոր հիմա սրահմանութեան կարտ ալ դատել :

Այս, կը խտտաւանիմ՝ ես իմ սխալիլս, և սրահման կը համարիմ՝ գոնի անմիջապէս շտկել ազգերս : Ստաղեցանք ամենքս ալ, իրաւունք մը բանարարեցինք սրոյ տէրը կեցած է և զոր մեզի ցուցնող չեղաւ. ինչու համար դորձեցինք այդ սխալը. անարարեցինք համար, և քանի որ անարարեցինք սխալիս սխալներ պիտի ունենանք : Ոչ որ կրցաւ մտարեւել և ցուցնել թէ թաղային ընտրութեան իրաւունքին միջամտել վարչութեան բնութեանը չը պատկանի : Ես մանաւանդ՝ այդ իրաւունքը տէր մ'ունի, և ո՛վ է այդ տէրը եթէ ոչ նոյն իսկ թաղայիք. բայց անոնք սրահմանաց գոնուեր են, դարձեալ Վարչութեան չ'անցնիր այդ իրաւունքը, այլ թաղային ժողովին կը մնայ բնականապէս, որ զթաղը ներկայացնող սրահմանական մարմինն է :

ՓԱՓԱՋԵԱՆ Ս. ԷՅ. — [Բեղմիրեան] Բայց այդ ժողովն է որ պիտի ընտրուի, ինչպէս կըրնայ ինք միջամտել իր ընտրութեան :

ՌՈՒՍԻՆՆԵԱՆ ԷՅ. — Թաղային Գողովը մը նայուն է :

ՓԱՓԱՋԵԱՆ Ս. ԷՅ. — Կը սխալիք. այսօր թաղային ժողովներ չը կան :

ՌՈՒՍԻՆՆԵԱՆ ԷՅ. — [Թարուեակերտ] Երբ թաղային ժողով չը կայ դեռ և առաջին անգամն է որ պիտի ծնի, ըսել է մէկ անգամ պիտի կարենայ սրահմանիլ այս սրահմանը եթէ երբէք սրահմանի. անկէ ետեւ մասնակի ընտրութեամբ պիտի նորոգվի միշտ. ըսել է երբ մէջ մը ընտրուի ալ մնայուն է անկէ ետեւ : Միայն այս առաջին անգամին համար կուզէք մտածել թէ ինչ պէտք է ընել երբ այդ անակնկալ դէպք տեղի ունենայ : Ըսեմ ձեզի, երբ թաղայիք սրահմանաց գոնուին, այն առեն՝ ըստ սրահմանի թաղային ժողով չը կայ, ընտրութեան իրաւունքը կանցնի ընտրողական ժողովին՝ որ կերպիւ մը թաղայիքը կը ներկայացնէ, թաղայից վստահութիւնը վայելող անձերէ բաղ-

կացեալ է : Ահա՛ առաջին անգամին համար ընտրողական ժողովին միայն կիցնայ դորձը. թաղային ժողովոյ հաստատուելն ետեւ՝ եթէ ընտրութիւն սրահմանի և միւսնայն սրահմանով անբաւական համարուի թաղայից կատարած ընտրութիւնը, այն առեն թաղային ժողովին կիցնայ երբ ունի իւր մեծամասնութիւնը. իսկ երբ այդ մեծամասնութիւնը խորեւել է, այն առեն Ընտրողական ժողովին հետ միանալով կը կատարէ ընտրութիւնը : Բայց թաղային ժողովանք՝ ինչպէս նաև ընտրողական ժողովաց անգամը թէ և արդէն քուէ տուած են իրրե թաղայի, սակայն սրահմանաց իրաւունքին իրր թէ բարդեալ երկրորդ և վերջին քուէ մ'ալ պէտք է տան, ձգելով իրենց այս վերջին բըււէն այն քուէտուիին մէջ՝ ուր անբաւական համարուած քուէները կան, առանց քուէհամարէն դուրս ձգելու անբաւական քուէարկութեան արդիւնքը :

Ահաւասիկ ծրագրին 7րդ յօդուածն ամբողջ ստալէս բարեփոխել կառաջարկեմ. [և կարդաց հետեւալը] :

Յօդ. 7. — Ոչ որ ընտրեալ է առաջին քուէարկութեամբ եթէ չ'ըստանայ քուէից բացարձակ առաւելութիւնը՝ այսինքն կէսէն աւելին, և միանգամայն բոլոր ընտրուող քառորդին գոնէ հաւասարաթիւ քուէ :

Համեմատական առաւելութիւնը կը բաւ երկրորդական քուէարկութեան մէջ, որն որ կ'ամբիտի առաջինին մէջ առաւելագոյն քուէ ըստացողներէն երկրորդական թուով ասված անուանց վրայ :

Քուէից հաւասարութիւն սրահման տուեն երկրորդայն ընտրեալ է :

Յօդ. Բ. 7. — Ամենայն քուէարկութիւն սրահման չէ մասնակցած ընտրուող քառորդը գոնէ, իրրև անբաւական՝ անվաւեր է և կրկնելի :

Արինեալ քուէարկութիւնը՝ սրով ընտր դք ի սրահման վերահիշեալ են՝ եթէ դարձեալ անգամ կան մնայ նայն սրահմանով, ընտրութեան իրաւունքը՝ այն անգամին համար, և ամեն անգամ որ սրահմանի այս դէպք՝ կանցնի ընտրողական ժողովին երրոր չըրոյ թաղային ժողով. այս կա-

քինին՝ երրոր կայ իր մեծամասնութեամբը. կամ երկուքին միացեալ՝ եթէ խորեւել է այդ մեծամասնութիւնը : — Այս ժողովին անգամնալը՝ թէ և արդէն քուէ տուած ըլլան իրրև սրահմանաց, սրահմանացից իրաւունքին բարդեալ երկրորդ քուէ մ'ալ կուտան, և ընտրութիւնը կը ըստանեն՝ քուէհամարի մէջ առնելով նաև անբաւական քուէարկութեան արդիւնքը :

Յօդ. 8. — Առաջին անգամ կամ երրոր թաղային ժողով չըրոյ, թաղային ժողովակաւ նայ ընտրութիւնը իւր կեղրմինն Վարչութեան կը վաւերանայ. իսկ իւր ետամնայ ընտրութիւնները Գողովն ինք կը վաւերացնէ ու կեղրմինն կը հաղորդէ զեղբլութիւնն ի գիտութիւն : Ուստի ընտրութեանց վրայ բոլոր ունեցողները ժողովին պէտք է դիմեն :

Եթէ այս ետամնայ ընթացքին մէջ որ և է սրահմանով սրահման սրահման Գողովին անգամներէն՝ առանց խորեւել Գողովին մեծամասնութիւնը, Գողովն ինք կը կատարէ այդ միջանկեալ ընտրութիւնները իւր դիւանին սրահման տած սրահմանի ցանկին վրայ : Իսկ եթէ Գողովն իր մեծամասնութիւնը կորուսած է, ընտրութեան իրաւունքը կը վերագոտանայ ժողովիցին :

ՓԱՓԱՋԵԱՆ Ս. ԷՅ. — Ռուսինեան էջի նոր առաջարկութիւնը կը նկատեմ արդի Սահմանադրութեան արամադրութեանց հետևողութիւն. այսինքն քուէարկութեան առեն եկած քուէները բաւական և բնորոշելի համարելու գրաթեան մերձեցում : Ռուսինեան էջի նոր Սահմանադրութեան այս կէտը բարեփոխելով բան մը միայն կը յաւելու. կըսէ թէ երբ սրահման ընտրուող մասնակցին քուէարկութեան, թաղային ժողովականք և ընտրողական ժողովաց անգամը՝ որ իրր թաղայի մէջմէկ քուէ տուած են արդէն՝ նորէն մէջմէկ քուէ ալ տան :

Այս ըսել է թէ անձ մը 2 քուէ պիտի տայ մի և նոյն ընտրութեան համար : Բայց ասով միթէ թաղին ընտրուող քառորդը քուէարկութեան մասնակցած կրնայ համարուիլ : Թուանշաններով բացարեւմ այս կէտը. երթողները թէ 21 անգամներէ բողոքեալ թաղային ժողով մը 10 հոգի մնացած է, որով նոյն ժողովը

մեծամասնութիւնը կորուսած կըլլայ . ընտրուած կան ժողովն ալ 8 հոգիէ բաղկանայ , արդ 4 ալ գրական բաժնէ կեղծ ըլլայ , կընէ ընդ ամենն 22 քուէ . եթէ 200 ընտրող ունի թաղը , ընտրուողը բաւոր թիւն հաւասար ըլլալու համար գոնէ 50 քուէի սխալ կուենանք . բայց փոխանակ 50 ի 23 ունինք . ասոր վրայ բարդել կուգտի թաղական և ընտրողական ժողովոց անդամներուն թուով 18 քուէն ևս . բայց դարձեալ քուէն չըլլայիր , սյլ կըլլայ ընդ ամենն 40 քուէ : Ուրեմն այս պարագային մէջ ալ ընտրուողը քաւոր թիւին հաւասար չը գտանք ընտրութեան մասնակցողայ թիւը : Առանկով դարձեալ հոն կուգայ կը յանդի՛ թէ քանի հոգի քուէարկութեան մասնակցի , այնչափով բաւանացուի : Ուստիսեան էֆէնտի միայն մէկ բարեփոխութիւն մը կառավարիէ ինչպէս յիշեցի , որ բոս իս նշանակութիւն չունի , այն է պարտազանցից տեղը ընկնելու համար թաղական և ընտրողական ժողովոց անդամներէն երկրորդ քուէ մ'ալ տանույր . եթէ մի և նոյն անձը թէ՛ թաղային և թէ՛ ընտրողական ժողովոց անդամ ըլլայ , երեք քուէ տուած պիտի ըլլայ մի և նոյն ընտրութեան . որ քիչ անտեղութիւն չէ : Մէկ անձէ երկու անգամ քուէ տանելու դրութիւնն ստաջարկողը զէթ իր բուն ստաջարկութեան սկզբունքն ազատելու կամ սրահելու համար ըսելու է . թէ այնչափ քուէ կրկին տանել սխալ է քուէի մասնակցելու յօտարող թաղեցիներէն որչափ որ սխալ կայ ընտրողայ քաւոր թիւը կազմելու համար :

Ես արդարեւ տեսնելով ընտրողայ գոնէ քաւոր թիւն մասնակցութեան բանաւորութիւնն ու սխալը , համաձայնեցայ այդ ստաջարկութեան , որպէս զի թէ ժողովարդը զրգասի իր քուէի մասնակցութեան իրաւունքը գործողութեւ , և թէ ընտրողայ քաւոր թիւն մասնակցելովն ընտրութիւնն աւելի ընդարձակութիւն մը ստանայ : Բայց երբ քաւոր թիւն չմասնակցելովը քուէարկութիւնը կրկինէ հարկ ըլլայ , կարծեմ ևս էի ըսողն՝ որ քանի քուէ գայ ընդունուի և ընտրութիւնը վաւերական համարուի . եթէ ոչ ուրիշ միջոց ցուցեր կամ Վարչութեան յանձնե-

ցէք ընտրութիւնը , որպէս զի թաղին գործերը ևս չմնան : Աստաջարկութեան տեղերը արիչ միջոց չը գտանք բայ ի Վարչութեան միջակութեանն , ու նախընթաց վիճարանութեան մէջ այս վերջին միջոցն ընդունուեցաւ : Ասոր զէմ՝ զխտորութիւններ եղան , ըսելով թէ Վարչութեան յանձնուի նէ կրնայ զեղծութեան տեղի տանելու . ահա այս կէտին վրայ էր որ պիտի խօսուէր այսօր և Վարչութեան միջակութեանն : Աստաջարկութեանն որչափ , երբ Ուստիսեան էֆէնտի իր սխալը խտտուանելով նոր միջոց մը ստաջարկեց :

Այդարեւ թաղային ընտրութեանց՝ Վարչութեան միջակութիւնն իր հետ խել մը անտեղութիւններ տանելու զատ , բազմացուած նպատակին ալ չհասցնէր . մանաւանդ թէ վախճանակ տարտաղանցները սրտածած ըլլալու՝ իրենց պարտքը կատարել վախճանայ տարտախ ընտրողները սրտածած պիտի ըլլայ Վարչութիւնը մերժելով կամ ևս ձգելով անոնց քուէները . սցապիսի միջակութիւն մը անոր պատ խտտութեանց կամ չխտտութեանց տեղի ալ կրնայ տալ , զորս սխալ է նախատեսել : Միւս կողմանէ անտեղութիւն կը նկատուի 200 ընտրողներէն 10—20 ին մասնակցութեամբ ընտրութիւններ կատարուիր . և ասոր ալ դարձան սխալ է . դարձան՝ որ ոչ ընտրողայ իրաւունքը կատարէ , և ոչ թաղին գործերը երեփ վրայ ձգէ . ըսել կուգեմ , գործնական եղանակ մ'ընտրել սխալ է : Արդ ի՞նչ է մեր փնտածը . չենք կրնար բնազատել ընտրողները որ անպատճառ մասնակցին քուէարկութեան . բայց ունինք միջոց մը սրտը . բուն իսկ Սահմանողութեան պահանջումը :

ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ ԵՅ . — Այլ թէ Սահմանողութեան , այլ իրաւարանութեան :

ՓԱՓԱՋԵԱՆ Ս . ԵՅ . — Սահմանողութիւն ըսելով՝ սահմանողական սկզբունքն հասցնել կուգեմ . սահմանողական սկզբունքը սրահանջումը , որ իրաւարանութեան պահանջումն ըսել է : Փոխանակ 21—30—50 թիւեր սահմանելու , փոխանակ քաւոր թիւն մասնակցութիւն փնտաւելու , ըսենք պարզապէս , որ ամենայն ընտրութեան

սխալ է մասնակցին ընտրողը , կամ զէթ ընտրողայ մեծամասնութիւնը . որպէս զի ընտրութիւնն իր սահմանողականն , այն է մեծամասնութեան զրոյնն ընդունի : Ասի ընդհանուր ըսկըրուենք ընելու է : Բայց երբ մեծամասնութիւնը չմասնակցի , արդիւնքը օրինաւոր և վաւերական չհամարելով , ընտրելի անձանց երկսրտակի ցանկ մ'աւանելու է նոյն արդիւնքին և վերաթին ներկայացնելու է թաղին ընտրողայ . ճիշդ ինչպէս որ արդի սահմանողութեան մէջ տրամադրուած է ստաջին քուէարկութեան մասնակցողայ թիւնն ընտրածակ տաւելութիւն չտաւայող ընտրելուց համար , նոյն անձանց երկսրտակի ցանկն աւանելով և ներկայացնելով ընտրողայ , երկրորդ անգամ նոյն ցանկին մէջէն զանձը յընտրութիւն հրախրելով : Այս երկրորդ քուէարկութեան մէջ սխալ է ընտրել գործնական և պարզ եղանակը , այն է քանի անձ որ մասնակցի ընտրութեան , բաւական համարել և արդիւնքն օրինաւոր :

Տ . ՄԱՏՁԵԱՍ ԵՊՍ . — [Բերկիւնակ] Յանկը փակեալ է :

ՓԱՓԱՋԵԱՆ Ս . ԵՅ . — Բնականաբար փակեալ է երկրորդ քուէարկութեան մէջ , եթէ ստաջանց մէջ ընտրողայ մեծամասնութիւնը քուէարկութեան մասնակցած չէ . գոնէ ստաջին անբաւական ընտրութեան արդիւնքը ընտրելուց ցանկ մը չինելու ծառայած կըլլայ , և երկրորդ անգամին թաղեցիք նոյն ցանկին մէջէն կընտրեն : Ընտրութիւնը օրինաւոր համարելու համար ընտրողայ քաւոր թիւն մասնակցութիւնը պահանջելը Սահմանողական կամ իրաւարանական չէ . այլ անոր մերժելուով միջոց մ'է . սահմանողական կամ իրաւարանական է , երբ զէթ ընտրողայ կէտն մէկ աւելին քուէարկութեան մասնակցելու սխալն ընդունինք : Այլ երկրորդն՝ ստաջին քուէարկութեան յարգը կամ նախապատուութիւնը պահելու համար , ինչպէս ըստ Ուստիսեան էֆէնտին , և ընտրութիւնն ալ հիմնապէս օրինաւոր ըլլալու համար սխալ է որ ընտրողայ մեծամասնութիւնը քուէարկութեան մասնակցի : Ասի ընդհանուր սկզբունք ըլլալն յետոյ , ընտրողայ մեծամասնութիւնը կամ պիտի մասնակցի

կամ ոչ . եթէ մասնակցի , արդի սահմանողութեան տրամադրութեանց համաձայն ընտրութեան բոլոր ուրիշ պայմանները պահուած կ'ըլլան . եթէ ոչ՝ ընտրողայ փոքրամասնութեան ստաջին քուէարկութեան արդիւնքն երկսրտակի ցանկ մը պատրաստուած կ'ըլլայ , և դարձեալ արդի սահմանողութեան տրամադրութեանց համաձայն ընտրութեան բոլոր ուրիշ պայմանները պահուած կ'ըլլան :

Իմ ստաջարկութեան պարզ և գործնական ըլլալուն զիրաւ . սխալ համարելն երկսրտակի կ'ընտրելները , եթէ ս չի ուշով նկատողութեան սահման սահմանողութեան այդ մասին տրամադրութիւնները , որ ժողովրդեան վարժութեան և ընդունակութեանը համաձայն սահմանուած են . նոյնպէս եթէ նկատողութեան սահման թէ՛ Վարչութեան միջակութեան հետեւներէն և թէ՛ նոյն իսկ Ուստիսեան էֆէնտի նոր ստաջարկութեան յարաջանելը չփոխութիւնները : Ես բարեփոխութիւն մը միայն կ'ստաջարկեմ սահմանողութեան ընտրական տրամադրութեանց վրայ , այն է , ամենայն ստաջին ընտրութեան սխալ է որ մասնակցի զէթ ընտրողայ մեծամասնութիւնը . եթէ մեծամասնութիւնը չէ մասնակցած , արդիւնքը միայն երկսրտակի փակեալ ցանկ մը պատրաստուելու ծառայէ , և այդ ցանկը վերաթին ներկայացուի ընտրողայ , և այս անգամ քանի անձ որ մասնակցի ընտրութեան , համեմատական ստաւելութեամբ ընտրելու օրինաւոր համար թիւն ըստ արդի սահմանողութեան :

ՄԻՔԱՅԷԼԵԱՆ Ս . ԵՅ . — Փոխադրեալ է . ֆէնտի ստաջարկութեան հետեւութեամբ ստաջին քուէարկութեան մէջ ընտրելու չը պիտի համարուին անձեր՝ որ ընտրողայ մեծամասնութեան հաւասար թուով քուէ չեն վատարկուած . բայց ընտրողայ քաւոր թիւնն աւելի քուէ վատարկուած են : Ի՞նչու ևս մնան անձեր՝ որ ընտրողայ քաւոր թիւնն աւելի քուէ վատարկուած են :

Ես կառավարեմ որ ստաջին քուէարկութեան մէջ ընտրելու համար թիւն անձեր՝ որ ընտրողայ քաւոր թիւնն աւելի քուէ ստաջան են . իսկ միւս մասերը կ'ընդունին՝ այնպէս . ինչպէս Ուս-

սինեան Էֆէնտի առաջարկեց :

ԻՒԹԻԻՃԵԱՆ Կ. ԷՖ. — Միքայէլեան Էֆէնտիի առաջարկութիւնը կը համաձայնի Ռուս սինեան Էֆէնտիի առաջարկութեան Ա. մասին :

Եսպլ կը համաձայնի՞մ անոնց առաջարկութեան :
ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ ԷՖ. — Գլխաւոր պէտք էն առաջարկութիւնը , ոչ միայն օրէնքն այնպէս կը պահանջէ , այլ մանաւանդ մեզի համար որ կուզենք զանոնք աստեղծութեան մէջ գտնել աւերտել :

Սոյն միջոցին Փափազեան և Միքայէլեան Էֆէնտիները Ղլխա՞մ ի՞նչ հրահրմամբ իրենց առաջարկութիւնները դրի առնելով Ղլխանին յանձնեցին , որք են՞

Առաջարկութիւն Փափազեան Էֆէնտիի :

Ամենայն առաջին քուէարկութիւն օրինաւոր համարուելու համար պէտք է որ ընտրողաց մեծամասնութիւնը մասնակցած բոլոր նոյն քուէարկութեան . եթէ ոչ՝ առաջին քուէարկութեան արդիւնքն ընտրելեաց երկարատիկ ցանկ մը սրատրաստելու կը ծառայէ , և երկրորդ քուէարկութեամբ ընտրողք՝ որչափ թաւով ալ մասնակցին , նոյն ցանկին մէջէն կը կտտարեն իրենց ընտրութիւնը , և համեմատաբար առաւելագոյն քուէ ստացողք ընտրեալ են :

Առաջարկութիւն Միքայէլեան Էֆէնտիի :

Առաջին քուէարկութեան մէջ ընտրեալ կը

համարուին անոնք՝ որ ընտրողաց քաւորղէն աւելի քուէ ստացած են . իսկ միւս մասերը կընդունիմ՝ այնպէս՝ ինչպէս Ռուսինեան Էֆէնտի առաջարկեց :

ԱՏԵՆԱՊԵՏ ԷՖ. — Թաղային մատակարարութեան ծրագրի 7 լոք յօդուածոցն Ա. մասին վրայ քանի մի բարեփոխութիւնք առաջարկուցան . այս առաջարկութիւնները քուէի դրուելու համար Ժողովը դեռ ևս մեծամասնութիւն չտնի . ուստի դիւանը կը սրտատուարի թողուլ զանոնք այսպէս՝ մինչև մեծամասնութիւն գոյանայ Ժողովին մէջ : Իսկ Բ. մասին վրայ Ռուսինեան Էֆէնտին խօսք ուղած է . եթէ Ժողովը կը հանձնուի , կը հրահրեմ զինքն ի բեմ :

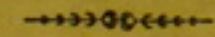
Սոյն միջոցին՝ երբ ժամն Գ քաւորղ անցած էր , երեսփոխանաց շատերը մեծամասնութիւն գոյանալէ անցոյ՞ սկսան մեկնիլ ժողովարանէն :

Առեւտրայեալ Էֆէնտին սրտատուարեցաւ տուեանը գոցել , յայտարարելով՝ ներկայ անդամաց հաճութեան վրայ՝ յաջորդ նստին 15 օրէն ետեղումարուելիլը՝ յետագոյ Օրակարգով :

Վերաբնութիւն Սահմանադրութեան . — Ետուեանութիւն վիճարանութեան յօդուածոց թաղական մատակարարութեան , յերկրորդ ընթերցանութեան :

ԱՏԵՆԱՂՊԻՐ   **ԱՏԵՆԱՊԵՏ**
Գ. Յ. ՄԵՆԻՔ   ՌՈՒՍԻՆԵԱՆ

ԿՐՕՆԱԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

1 . Խօրէն	Վարդ	Մխիթարեան	Ա . ԱՅՆՆԱԳԵՑ
2 . Յակոբ	Վարդ .	Փափաղեան	Ա . ԱՅՆՆԱԳԵՑ
3 . Ղևարդ	Ա . Գ . Բ .	Արծրունի	Բ . ԱՅՆՆԱԳԵՑ
4 . Խաչատուր	» »	Տ . Գարրիելեան	Բ . ԱՅՆՆԱԳԵՑ
5 . Գարրիել	» »	Զիշէրճեան	
6 . Յովհաննէս	» »	Մկրեան	
7 . Արիտակէս	» »	Քարակէօճրիակի	
8 . Պետրոս	» »	Փափաղեան	
9 . Իզնատիս	» »	Մանավեան	
10 . Գրիգոր	» »	Աթեան	
11 . Աթանաս	բժիշ	Ս . Խաչ յիւսի	
12 . Մկրտիչ	»	Երէցեան	
13 . Միսայէլ	»	Պալատու	
14 . Զարարիա	»	Բերայի	

ՔՍՂԱՔՍԿԱՆ ԺՈՂՈՎ

1 . Ապրօ	Սահակ	Էֆէնտի	Ա . ԱՅՆՆԱԳԵՑ
2 . Շահապ	Կարապետ	»	Բ . »
3 . Նարեան	Յովհաննէս	»	Ա . ԱՅՆՆԱԳԵՑ
4 . Պոյաճեան	Յովհաննէս	»	Բ . »
5 . Նարատունիեան	Յակոբ	»	
6 . Կիւրպէնիեան	Արսիւր	»	
7 . Լսոյեան	Յովհաննէս	»	
8 . Ազնաւորեան	Յովհաննէս	»	
9 . Սարայեան	Ալիբա	»	
10 . Մաղաւտեան	Սարգիս	»	
11 . Կրճիկեան	Անդրանիկ սիւյ		
12 . Մարկոսեան	Գրիգոր	Էֆէնտի	
13 . Քաղաղեան	Յակոբ	»	
14 . Զրէնիեան	Յակոբ	»	

ԳՐԱՆԻՇԱՆՈՒԹՅԱՆ ԳՐԱՐԱՆ

1	Մատթեոսի Ավետարան	1	Մատթեոսի Ավետարան
2	Մարկոսի Ավետարան	2	Մարկոսի Ավետարան
3	Լուկասի Ավետարան	3	Լուկասի Ավետարան
4	Յուդեոսի Ավետարան	4	Յուդեոսի Ավետարան
5	Մատթեոսի Ավետարան	5	Մատթեոսի Ավետարան
6	Մարկոսի Ավետարան	6	Մարկոսի Ավետարան
7	Լուկասի Ավետարան	7	Լուկասի Ավետարան
8	Յուդեոսի Ավետարան	8	Յուդեոսի Ավետարան
9	Մատթեոսի Ավետարան	9	Մատթեոսի Ավետարան
10	Մարկոսի Ավետարան	10	Մարկոսի Ավետարան
11	Լուկասի Ավետարան	11	Լուկասի Ավետարան
12	Յուդեոսի Ավետարան	12	Յուդեոսի Ավետարան
13	Մատթեոսի Ավետարան	13	Մատթեոսի Ավետարան
14	Մարկոսի Ավետարան	14	Մարկոսի Ավետարան
15	Լուկասի Ավետարան	15	Լուկասի Ավետարան
16	Յուդեոսի Ավետարան	16	Յուդեոսի Ավետարան

ԳՐԱՆ 2 ՂՐԱԿԻՇ

ՍԵՓԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՍՆՅՈՒԿԻՆ

Ս.ՉԳՍՅԻՆ ԵՊԻՍԿՈՍ ԾԱՆՈՒՅ ՅԱՏԿԱՅԵԱՍ

Կը ծախուի ի Դիսանատուն Պատրիարքարանի, և Դարսիկոյ Ս
Լուսատորիչ Եկեղեցւոյ բանկալը և Հոյ գրախաճատոց բով:

1	Մատթեոսի Ավետարան	1	Մատթեոսի Ավետարան
2	Մարկոսի Ավետարան	2	Մարկոսի Ավետարան
3	Լուկասի Ավետարան	3	Լուկասի Ավետարան
4	Յուդեոսի Ավետարան	4	Յուդեոսի Ավետարան
5	Մատթեոսի Ավետարան	5	Մատթեոսի Ավետարան
6	Մարկոսի Ավետարան	6	Մարկոսի Ավետարան
7	Լուկասի Ավետարան	7	Լուկասի Ավետարան
8	Յուդեոսի Ավետարան	8	Յուդեոսի Ավետարան
9	Մատթեոսի Ավետարան	9	Մատթեոսի Ավետարան
10	Մարկոսի Ավետարան	10	Մարկոսի Ավետարան
11	Լուկասի Ավետարան	11	Լուկասի Ավետարան
12	Յուդեոսի Ավետարան	12	Յուդեոսի Ավետարան
13	Մատթեոսի Ավետարան	13	Մատթեոսի Ավետարան
14	Մարկոսի Ավետարան	14	Մարկոսի Ավետարան
15	Լուկասի Ավետարան	15	Լուկասի Ավետարան
16	Յուդեոսի Ավետարան	16	Յուդեոսի Ավետարան